

Bärkraft för framtiden

**Finlands studentkårers förbunds
riksdagsvalprogram 2023**

SVL FINLANDS
STUDENTKÅRERS FÖRBUND

Innehåll

Inledning	3
Tillräcklig finansiering för utbildning säkerställer framtida	4
Mänskliga universitet utbildar framtidens experter	5
Mentalhälsokrisen måste lösas nu	6
En tillräcklig utkomst stöder den studerandes bärkraft	7
Studerande behöver rimligt prissatta hem	8
Internationella studenter stärker Finland	9
Hållbar utveckling är en generationsfråga	10
Från praktik till pensionsålder – ett rättvisare arbetsliv för ungdomar	11

Inledning

De studerande är landets resurser och framtidens hopp. Därför vill vi att de kommande generationerna av studerande har framtidstro och krafter att ändra världen. Studerandes bärkraft behöver stärkas. Finland bör satsa på utbildning, söka lösningar för mentalhälsokrisen, fungera som en föregångare i att bekämpa klimatförändringar och bygga en mer hållbar framtid för ungdomar och studerande.

Det finns mycket vi måste göra för att skapa en bättre framtid. Psykiska problem hos studerande och ungdomar har ökat i en sådan takt att vi kan tala om en mentalhälsokris. Nedskärningarna i utbildningen syns fortfarande som minskade resurser för undervisning, trots ambitiösa tal om att återställa respekten för utbildningen. Samtidigt lyfter högskolestudenter studielån i rekordfart för att klara sig med sin lilla utkomst.

Studerandes framtid präglas av osäkerhet – oron över ett fragmenterat arbetsliv, den kollapsande välfärdsstaten och klimatförändringarna är en tung börda att bära. Studerandes bärkraft har nått sin gräns. Om studerande och ungdomar mår dåligt, hur ser vår framtid ut? Våra löften till studerande får inte bli tomma fraser, utan vi måste ta ansvar för framtiden. Vi måste agera nu.

Riksdagsvalsprogrammet för Finlands studentkårers förbund bidrar till en bättre framtid. Vi siktar långt och kräver lösningar för utmaningarna som vi står inför på 2030-talet och framåt. Låt oss säkerställa en bättre bärkraft i framtiden på så väl individnivå som nationellt och internationellt.

Tillräcklig finansiering för utbildning säkerställer framtida

En stabil grundfinansiering gör det möjligt för högskolor att fylla sina befattningar nu och i framtiden. Detta garanterar kvaliteten på undervisningen inom konst och vetenskap och säkrar en högkvalitativ forskning. Insatser inom utbildning är nödvändiga för att höja utbildningsnivån. Att satsa på utbildning och vetenskap är de bästa sätten att säkerställa en hållbar ekonomisk tillväxt, förstärka samhällets bärkraft och återhämta oss från covid-19-pandemin.

Åtgärder:

- Indexhöjningarna av finansieringen för universitet ska bevaras. Universitetens finansiering ska också fortsättningsvis komma från staten och till största delen i form av basfinansiering.
- Ökningar av antalet utbildningsplatser ska finansieras till fullo med universitetens basfinansiering. Att andelen personer som avlagt en högskoleexamen ska uppnå 50 procent förutsätter en årlig ökning på 190 miljoner euro till högskolornas finansiering.
- Universitetens finansieringsmodell ska betona examinas kvalitet och förutsättningar för internationalisering, och den ska förses med en indikator som mäter välbefinnandet i universitetsgemenskapen.
- Den eviga studierätten för högskolestuderande ska återinföras.

Universitetens finansieringsnivå motsvarar inte uppgifterna som krävs av universiteten. Finland har satt upp som mål att 50 procent av den yngre åldersklassen ska avlägga en högskoleexamen. Att uppnå detta mål kommer inte att vara lätt. Högskoleutbildningens riktlinjer har fastställts i statsrådets utbildningspolitiska redogörelse och Högskolornas program för hållbar tillväxt. Dessa ställer ambitiösa mål för universitetsutbildningen och forskningen. Betydande satsningar i utbildning krävs för att vi ska kunna höja ungdomars utbildningsnivå och öka antalet nybörjarplatser. Universitetens finansiering ska ökas och universitetens finansieringsmodell ska utvecklas. Finansieringsmodellen ska uppmuntra universiteten att samarbeta, inte konkurrera med varandra.

Mänskliga universitet utbildar framtidens experter

När våra högskolor satsar på studievägledning och välmående, kommer de experter som utexamineras från dem att ha färdigheter att lösa de globala problem och utmaningar vårt samhälle kommer att stå inför. Vi lägger mera resurser på högskoleutbildningens tillgänglighet och vägledning samt universitetsgemenskapens välbefinnande för att säkerställa att alla har lika möjlighet att nå sin fulla potential.

Åtgärder:

- Universitetens resurser för studievägledning ska ökas. Universiteten ska minst tillhandahålla individuell elevvård och professionellt stöd av en studiepsykolog.
- Det upprättas en rikstäckande modell för effektiviserat stöd för studerande i studiernas slutskede och vid övergången till arbetslivet, vilket stöder inhemska och internationella studerande i att slutföra studierna och sysselsätta sig. Modellen upprättas med hjälp av finansieringsmodellens strategibase-erade finansiering.
- Underrepresenterade grupperns tillgång till högskoleutbildning främjas i enlighet med tillgänglighetsplanen. Därtill ska man vid utvecklandet av undervisnings-systemet ta hänsyn till feministiska, anti-racistiska och anti-ableistiska principer.
- Kvoten för förstagångssökande avskaffas och studievalet utvecklas så att betoningen på tidigare studieframgång minskas.
- Att söka till och avlägga en examen ska vara kostnadsfritt, även då det görs via öppna universitetets schemalagda studielinjer.

Vi måste värna om studerandes välbefinnande och säkerställa en tillräcklig studievägledning, så att de unga experterna som övergår till arbetslivet är arbetsföra, motiverade och välmående. Studenturvalen ska utvecklas så att allt fler studerande, oavsett bakgrund, har möjlighet att få högskoleutbildning. Högskolorna har i och med sitt arbete i Digivision 2030-projektet förbundet sig att främja digitaliseringen av utbildningen. Digitaliseringen kan bidra till utbildningens flexibilitet och tillgänglighet. För att nå alla dessa mål måste vi satsa på välbefinnande och studievägledning samt förbättra utbildningens tillgänglighet.

Mentalhälsokrisen måste lösas nu

Studerande drabbas av en mentalhälsokris som orsakar mänskligt lidande. Detta leder slutligen till att samhället förlorar arbetsår, skatteintäkter och framtidsbyggare. Samhällets bärkraft tål inte att förlora en enda ungdom till psykiska problem eller förtidspensioner.

Åtgärder:

- Terapigarantin införs nationellt under den nästa regeringsperioden.
- För att säkerställa ett tillräckligt antal psykoterapeuter ska psykoterapiutbildningen vara offentligt finansierad och kostnadsfri för den studerande.
- Rehabiliterande psykoterapi ska vara kostnadsfri för personer under 29 år och högskolestuderande.
- Behandlingen av psykiska störningar ska bli en del av skolhälsovårdens lagstadgade uppgifter.
- Det utvecklar rikstäckande lösningar med syfte att få studieavhoppare som löper risk för marginalisering att återgå till sina högskolestudier.

Psykisk ohälsa bland studerande har ökat explosionsartat under de senaste åren. Nästan hälften upplever en betydlig studietrötthet, och de har svårt att få den hjälp de behöver för sina psykiska problem. Behovet av psykoterapeuter, missbrukartjänster och psykisk vård ökar i takt med psykiska problem. Det är viktigt att SHVS finansiering motsvarar tjänstebehovet och den ändrade lagstiftningen så att resurserna räcker till för att svara på det växande vårdbehovet.

Att satsa på tillgängligheten av mentalvårdstjänster, att göra rehabiliterande psykoterapi kostnadsfri och att öka psykoterapiutbildningar är alla viktiga steg mot att lösa mentalhälsokrisen. Psykiska problem är den ledande orsaken till invalidpension. Under den nästa regeringsperioden måste vi se en kraftig minskning av antalet invalidpensioner som beviljats på grund av psykisk ohälsa till personer under 35 år. Det finska utbildningssystemet ska stödja nuvarande och kommande studerandes psykiska hälsa. Utan motiverade, välmående och resilienta ungdomar är landets framtid förlorad.

En tillräcklig utkomst stöder den studerandes bärkraft

En skyddad utkomst stärker den studerandes mentala och ekonomiska bärkraft. En stabil utkomst hjälper den studerande att framskrida i sina studier och minskar osäkerheten och stressen i det dagliga livet. I socialskyddsreformen ska studieförmånerna förnyas genom att ta målmedvetna steg mot basinkomst.

Åtgärder:

- Studerandes förmåner ska inkluderas i socialskyddsreformen.
- Studiestödet ska överföras till social- och hälsovårdsministeriet.
- Studiepenningen ska höjas med 100 euro per månad.
- Det allmänna bostadsstödet för studerande ska ändras så att det blir individuellt.
- Mängden studiestöds månader ökas och vi slutar dela in studiestödet i två steg.
- Ett räntetak för studielånets ränta ska införas.
- Måltidsstödet ska höjas i enlighet med de stigande produktionskostnaderna.

En tillräcklig och säker utkomst är grunden för den studerandes välbefinnande och smidigt framskridande studier. Var sjätte studerande berättar att problem med utkomsten förlänger deras studier. Studiestödets betoning på studielån ska minskas genom att förstärka studieförmånerna. Det utestående beloppet av studielån har växt i allt snabbare takt sedan 2017. Den studerandes skuldsättning kan i framtiden stå i vägen för att bilda familj eller köpa bostad.

Studenternas utkomst ska utvecklas med en medveten strävan mot en mer vederlagsfri, enkel och tillåtande utkomstmodell, och slutligen basinkomst. Studiestödet ska förbättras redan innan reformen av den sociala tryggheten genomförs. Studiestödet ska erbjuda en säker utkomst under studietiden och göra det möjligt för den studerande att slutföra studierna. Den nuvarande situationen där studiestödet slutar mitt i studierna för tusentals studenter varje år måste rättas till.

Studeraende behöuer rimligt prissatta hem

Ett rimligt prissatt hem är grunden för en hållbar ekonomi och smidig vardag för studeraende. För många studeraende är studentbostaden det första egna hemmet. För att se till att det finns tillräckligt med högkvalitativa och miljövänliga bostäder, måste regleringen, produktionsstöden och finansieringen ändras så att situationen är mer gynnsam för studentbostäder.

Åtgärder:

- Investeringsunderstödet för student- och ungdomsbostäder ska höjas så att det utgör 20 procent av bostädernas anskaffningspris. Bevillningsfullmakten ska ligga på en tillräcklig nivå.
- Det ska upprättas mål för produktionen av studentbostäder i avtalen för markanvändning, boende och trafik.
- Regleringen av studentbostadsbyggande ska lättas och kommuner ska uppmuntras till att minska kraven i detaljplanen, till exempel när det gäller kraven om parkeringsplatser och affärslokaler, med avtal om markanvändning, boende och trafik.
- Produktionsstöden ska i högre grad än idag möjliggöra klimat- och miljövänliga lösningar, så som träbyggande och energieffektiviseringsinvesteringar.

Beslut som rör studentbostäder har en direkt påverkan på den studeraendes utkomst och livskvalitet då boendekostnaderna utgör ungefär hälften av högskolestuderaendes utgifter. Det bostadspolitiska utvecklingsprogrammet har som mål att göra studentbostäder till den vanligaste boendeformen hos högskolestuderaende. För att vi ska kunna nå detta mål måste vi vidta vissa åtgärder, som exempelvis förnya regleringen kring byggande samt säkerställa att produktionsstöden är tillräckliga och att det finns tillräckligt med lediga tomter. För att detta mål ska nås på ett hållbart sätt ska mer uppmärksamhet fästas även på boendets kvalitet och miljövänlighet.

Internationella studenter stärker Finland

Internationalisering är lösningen på bristen av kompetent arbetskraft och den allt försämrade försörjningskvoten. Finland behöver internationella studerande, forskare och arbetstagare. Om vi vill att Finland ska vara internationellt på riktigt, måste vi vara öppna för invandring och mångkulturalism.

Åtgärder:

- Terminsavgifterna avskaffas och internationella studerandes ekonomiska börda underlättas.
- I Finland ska upprättas en Students At Risk-fond för högskolestuderande som flyr från politisk förföljelse och våld.
- Studier i finska och svenska som andraspråk utvecklas och tillgången till offentliga tjänster på engelska förbättras.
- Finland ska göras till ett mer attraktivt land att studera och arbeta i. Ökning av antalet internationella studenter ska ha tillräckligt med resurser.
- Finland ska se till att den Europeiska unionen styr en större del av dess budget och finansieringsram till utvecklingen av utbildning och vetenskap.
- Det ska avsättas extra EU finansiering för de europeiska universitetsallianserna.

Arbets- och studiebaserad invandring är lösningen till den växande bristen på arbetskraft. En stor del av internationella studerande skulle gärna stanna kvar och bo i Finland, men utmaningarna kring sysselsättning och samhällets attityder står som hinder för detta. Därtill bör vi både under och efter studierna stödja internationella experters övergång till arbetslivet och integration till det finländska samhället.

Finland ska även bära sitt ansvar för studerande som utsätts för nöd och förföljelse. Stipendiesystem underlättar invandring och bidrar till globalt, humanitärt arbete.

De studerandes internationella rörlighet hämtar ny expertis till Finland och är en av hörnstenarna i den europeiska samhörigheten. Studenternas rörlighet är ett effektivt sätt att främja Finlands internationalisering.

Hållbar utveckling är en generationsfråga

Djupt rotad ojämlikhet finns över allt i världen. Mest drabbad den de människor som lever i mitten av konflikter och klimatförändringar. Vi måste arbeta långsiktigt för att förhindra klimat- och miljökrisen och för att främja utbildning, jämlikhet och fred. Vi måste bygga världen på ett sätt som är hållbart för de nuvarande och kommande generationerna.

Åtgärder:

- Finland är koldioxidneutralt senast till år 2035 och övergår till negativa koldioxidutsläpp. Kolsänkor och -lager utökas.
- Förlusten av den biologiska mångfalden i Finland stoppas och orörda och hotade ekosystem skyddas och återställs.
- Finland går helt över till förnybara energikällor. Kärnkraft är en viktig del av omställningen till en mer hållbar energiproduktion. Energisystemlösningarna bygger på forskningsdata.
- Skatte- och stödsystem förändras så att de styr tydligt mot utsläppsminskningar och miljövard.
- Finland säkerställer att Agenda 2030, färdplanen för rikstäckande hållbar utveckling, genomförs i praktiken och i budgeten.
- Utvecklingsbiståndet höjs så att det utgör 0,7 procent av bruttonationalinkomsten till år 2030, medan stödet till svagare länder höjs omedelbart till 0,2 procent av bruttonationalinkomsten.
- Finansieringen till icke-statliga organisationer höjs omedelbart så att den utgör 15 procent av finansieringen för utvecklingssamarbete.

Finland ska stå i frontlinjen i kampen mot klimatförändringar. Övergången till negativa koldioxidutsläpp och en ekologisk, social, ekonomisk och kulturell hållbarhet ska vara rättvis på ett globalt plan, vilket kräver snabbare och effektivare åtgärder. All politik ska bygga på de mänskliga rättigheterna och på ett konsekvent och heltäckande sätt främja hållbar utveckling och minskning av ojämlikhet.

Finland ska identifiera och erkänna civilsamhällets viktiga roll i främjandet av hållbar utveckling och icke-statliga organisationers förmåga att med sin verksamhet nå de mest utsatta och svara på den ökade ojämlikheten. De globala länderna i söder ska ses som jämlika partners. Förstärkandet av deras egna aktörskap i deras samhälleliga och den ekonomiska utvecklingen ska stå i utvecklingssamarbetets centrum.

Från praktik till pensionsålder – ett rättvisare arbetsliv för ungdomar

En rättvis generationspolitik bygger på ett jämlikt och icke-diskriminerande arbetsliv och ett hållbart pensionssystem. De yngre generationerna har rätt att avancera i arbetslivet utan hinder och utan att bära oro över den försämrade försörjningskvoten. Pensionssystemet är ett generationsavtal som ska behandla alla rättvist, oavsett vilken åldersgrupp personen hör till.

Åtgärder:

- Kriterierna och urvalsprinciperna för högskolepraktiker inom den offentliga sektorn granskas för att säkerställa att de är tillgängliga också för utlänningar, funktionshindrade och andra underrepresenterade grupper.
- Alla medborgare som fyller arbetsvillkoren ska ha rätt till inkomstrelaterad arbetslöshetsdagpenning.
- Pensionsavgifterna får inte höjas. Vi ser till att systemet är hållbart för alla generationer på ett rättvist sätt.
- Pensionssystemet uppmuntrar till längre arbetskarriärer.
- Åldersgränsen för intjänande av pension bör slopas och ålderspension bör tjänas in från och med det första arbetsförhållandet.

Idag möter studerande och nyutexaminerade ett arbetsliv där karriärerna är fragmenterade och där man ständigt ska utveckla den egna kompetensen. Att skapa ett arbetsliv kan vara komplicerat, och därför behövs innovativa system för stöd och skydd. Behovet för en basinkomst och ett jämlikt arbetslöshetsskydd har ökat. I framtiden ska det vara möjligt att flexibelt röra sig mellan lönearbete, studier, företagande och arbetslöshet.

Varje generation ska kunna lita på att välfärdsstatens försäkringar gäller också i framtiden. Pensionssystemet är en överenskommelse mellan generationer, och dess förmåner och kostnader bör delas rättvist mellan generationerna. Ett hållbart system byggs med hänsyn till ungdomar och kommande generationer.

Finlands studentkårers förbund är en studentorganisation som representerar cirka 130 000 studenter vid finska universitet. Alla 14 finländska studentkårer är medlemmar i FSF. En studentkår är ett offentlighetsligt samfund som bildas av alla studenter vid universitetet. Studentkåreerna styrs av universitetslagen.

Finlands studentkårers förbund (FSF) rf
Lappbrinken 2 | 00180 Helsingfors
syl@syl.fi

SYL FINLANDS
STUDENTKÅRERS FÖRBUND